

ДОМАКИНСТВА В ОБЛАСТ ШУМЕН КЪМ 7 СЕПТЕМВРИ 2021 ГОДИНА

Преброяването на населението и жилищния фонд е единственият източник за получаване на изчерпателна информация за домакинствата в област Шумен.

Домакинството се формира на основата на съвместното съжителство на група хора, независимо дали са в родствени или неродствени връзки помежду си, или живеят в една общност, подчинена на общ режим.

Към 7.09.2021 г. населението на област Шумен живее в 64 775 домакинства - обикновени и колективни. В градовете на областта живеят 64.4% от всички домакинства.

1. Домакинства, лица в домакинствата¹ и среден брой членове в едно домакинство към 7.09.2021 г. в област Шумен

Местоживеене	Общо	Обикновени домакинства	Колективни домакинства
Общо за областта	64 775	64 750	25
Лица в домакинствата	150 170	149 642	528
Среден брой членове в домакинство	2.3	2.3	21.1

Обикновено домакинство са две и повече лица, които живеят в едно жилище или част от жилище и имат общ бюджет, независимо дали имат или нямат родствени връзки помежду си. Домакинство е и едно лице, което живее в самостоятелно жилище, стая или част от стая и е на самостоятелен бюджет.

Колективно домакинство образуват група лица, които живеят постоянно в един колектив, имат общ бюджет и са подчинени на общ режим. Като членове на колективни домакинства се преброяват лицата, живеещи в пансиони, интернати, оздравителни училища, домове за медико-социални грижи за деца, социални домове, защитени жилища, манастири, затвори, домове за временно настаняване на бездомни и други.

Брой и численост на домакинствата.

За периода 2011 - 2021 г. средният брой членове в едно домакинство в област Шумен намалява от 2.5 на 2.3 лица. Намаление се наблюдава в 25 области на страната, а в областите Велико Търново, Ловеч и Перник остава без промяна.

¹ Лицата в домакинствата са по-малко от преброеното население, защото не са включени лицата, добавени от административни източници, за които в използваните при преброяването регистри липсва информация необходима при формирането на домакинствата.

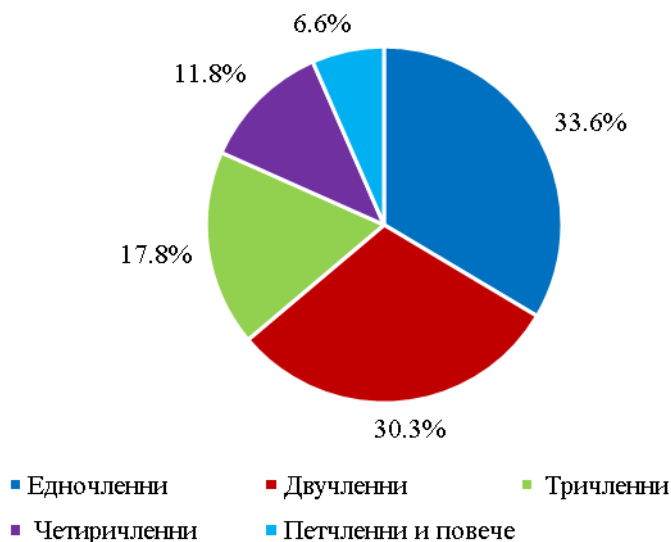
Между последните две преброявания броят на домакинствата в областта намалява със 7 434 (10.3%), а лицата в тях намаляват с 28 918 души или с 16.1%. По-слабото намаление на броя на домакинствата в сравнение с намалението на населението показва, че продължава процесът на увеличаване на едночленните и двучленните домакинства, за сметка на многочленните. През 2021 г. 63.9% от домакинствата в област Шумен са едночленни и двучленни.

Броят на едночленните домакинства от 21 536 през 2011 г. нараства на 21 735 през 2021 г., а относителният им дял от всички домакинства нараства за същия период с 3.8 процентни пункта (от 29.8% на 33.6%). За същия период двучленните домакинства в област Шумен намаляват със 742 броя и към 7.09.2021 г. са 19 625. Относителният им дял нараства с 2.1 процентен пункт.

През периода 2011 - 2021 г. тричленните домакинства в областта намаляват с 2 626 и към 07.09.2021 г. броят им възлиза на 11 528. Те съставляват 17.8% от всички домакинства в областта.

Абсолютно и относително намаление се установява и при домакинствата с четири и повече лица. Между последните две преброявания броят им намалява от 16 152 на 11 887 домакинства, а относителният им дял намалява с 4.0 процентни пункта.

Фиг. 1. Структура на домакинствата в област Шумен по брой на членовете в едно домакинство към 7 септември 2021 година

През периода 2011 - 2021 г. броят на домакинствата намалява в 25 области, като най-чувствително е намалението в областите Велико Търново - с 21 088 домакинства, Плевен - с 11 951 домакинства, и Враца - с 11 804 домакинства. В 3 области броят на домакинствата нараства. В тези области увеличението е съответно: в София (столица) - с 41 882, в Кърджали - с 3 164, и в Пловдив - с 2 841 домакинства.

Домакинства с деца под 16-годишна възраст

Продължава тенденцията на увеличаване на относителния дял на домакинствата без деца под 16-годишна възраст. Към 7 септември 2021 г., в област Шумен, 50 670 (78.2%) от домакинствата са без деца под 16 години.

За десетгодишния период между последните две преброявания броят на тези домакинства е намалял с 3 447.

Домакинствата с деца под 16 години в областта са 14 105 броя и намаляват с 3 987 спрямо 2011 година. В 62.2% от тези домакинства има само по едно дете в тази възрастова група.

Специфичните особености на отделните области определят и различията между тях по показателя „брой на децата под 16 години в домакинството“. Над 80% от домакинствата в областите Видин, Габрово, Монтана и Смолян са без деца под 16 години. Най-малък е дялът на тези домакинства в областите Благоевград - 74.5%, Сливен - 75.4%, и Бургас - 75.9%.

Основни характеристики на главата на домакинството

Към 7.09.2021 г. в 50.8% от домакинствата в област Шумен глава на домакинството е на възраст до 60 години.

Към 7 септември 2021 г. 47.7% от всички домакинства в областта имат за глава на домакинството икономически активни лица (42.0% - заети, и 5.7% - безработни). Икономически неактивни са главите на 52.3% от домакинствата в областта.

В областите има съществено различие според икономическия статус на главата на домакинството. Най-висок е дялът на домакинствата, в които главата на домакинството е работещо лице в областите София (столица) и Варна - съответно 62.9% и 52.7%. В 23 от областите в над половината от домакинствата главата на домакинството е икономически неактивно лице. Най-голям е техният дял в областите Кърджали - 62.2%, Видин - 60.5%, и Кюстендил - 60.1%.

Разпределението на домакинствата по етнически групи е направено в зависимост от посочения отговор на главата на домакинството. В 38 144 домакинства на областта (58.9%) главата на домакинството се самоопределя към българската етническа група, в 17 177 домакинства (26.5%) - към турската етническа група, а в 3 287 домакинства (5.1%) - към ромския етнос.

Колективни домакинства

Към 7.09.2021 г. в област Шумен са преброени 25 колективни домакинства, в които живеят 528 лица. Средният брой членове в едно колективно домакинство в област Шумен е 21.1 лица.

МЕТОДОЛОГИЧНИ БЕЛЕЖКИ

Обикновено домакинство

Домакинство е:

- едно лице, което живее в самостоятелно жилище, стая или част от стая и е на самостоятелен бюджет;

- две или повече лица, които живеят в едно жилище или част от жилище и имат общ бюджет, независимо дали имат, или нямат родствени връзки.

Общ бюджет има, когато живеещите заедно лица имат общи разходи, т.е. хранят се заедно и поделят разходите за издръжка на деца или други лица без доходи. Не е задължително да се изразходват общо всички средства на всички членове на домакинството, за да се приеме, че лицата са на общ бюджет.

Лицата, които нямат общ бюджет и не се хранят заедно, не образуват едно домакинство, независимо че живеят заедно и дори обитават една стая.

Лицата, които живеят постоянно в студентски или работнически общежития, също образуват обикновено домакинство (едночленно или многочленно).

Глава на домакинство е лицето, което дава основните средства за съществуване или домакинството го е признало за такова. Това лице задължително трябва обичайно да живее в жилището.

Колективно домакинство

Колективно домакинство образуват група лица, които живеят постоянно в един колектив, имат общ бюджет и са подчинени на общ режим. Като членове на колективни домакинства се преброяват лицата, живеещи в пансиони, интернати, климатични (оздравителни) училища, домове за медико-социални грижи за деца, социални домове за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителски грижи, домове за стари хора, домове за лица с увреждания, психиатрични и белодробни болници и диспансери, манастири, затвори, социално-педагогически интернати, възпитателни училища интернати, домове за временно настаняване на бездомни и други. Към колективните домакинства се отнасят и ученическите пансиони.

Видовете колективни домакинства са:

- образователни - домове за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителски грижи, интернати, оздравителни училища, религиозни училища, ученически пансиони и други;
- здравни - домове за медико-социални грижи за деца, домове за лица с увреждания, психиатрични и белодробни болници и диспансери и други;
- домове за стари хора;
- религиозни - манастири и други колективни домакинства на религиозна основа;
- други колективни домакинства - затвори, следствени арести, социално-педагогически интернати, възпитателни училища интернати, домове за временно настаняване на бездомни, защитени жилища и други - неразпределени в горните групи.